

รายงานสถานการณ์ประมงยุโรปเดือนสิงหาคม 2560¹

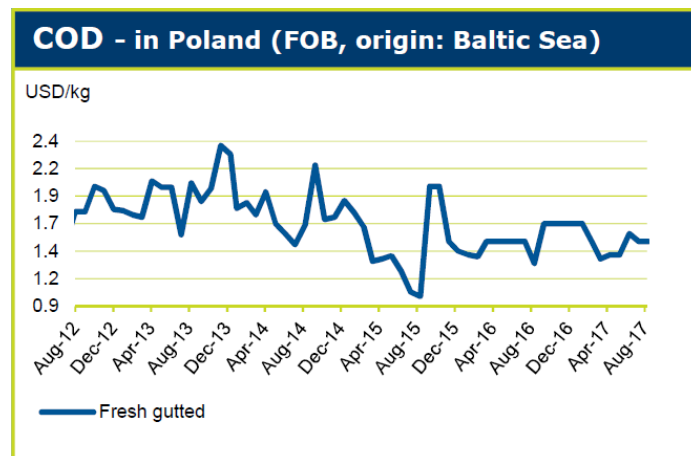
ปิติชาติ ไชยเสนา
เศรษฐกรปฏิบัติการ

ภาพรวมสถานการณ์ประมงยุโรป

เดือนสิงหาคมเป็นช่วงที่ยุโรปบริโภคอาหารทะเลสูงทั้งปลาและหอย (shellfish) แต่สำหรับสิงหาคมปีนี้มีการค้าขายลดลง เนื่องจากผู้นำเข้ามีคำสั่งซื้อไปก่อนหน้านี้แล้วเป็นเวลา 1 เดือน โรงงานแปรรูปทูน่าและชาร์ดินในยุโรปตอนใต้ได้ปิดในช่วงวันหยุดฤดูร้อน ทำให้ปริมาณความต้องการวัตถุดิบลดลง ต่อเนื่องไปอีก 2 เดือน จนกระทั่งถึงปลายปีซึ่งจะเร่งการผลิต ทางตอนใต้ของยุโรปได้รับผลกระทบจากอากาศร้อนจัดซึ่งกระทบต่อการบริโภคอาหารทะเล สังเกตได้จากราคาสินค้าคงที่ ทั้งที่โดยปกติในช่วงนี้ของปีจะมีความต้องการบริโภคสูง

ปลาหน้าดิน (Ground fish)

ปลาคอดในตลาดโปแลนด์มีราคาสูงขึ้น ในปีหน้าหน่วยงาน ICES เสนอขอให้ลดโควตาการจับปลาคอดลงร้อยละ 20 จากทะเล Barents Sea และถ้าข้อเสนอนี้ได้รับการยอมรับ ราคาปลาคอดจะสูงขึ้นอีก จากเดิมที่ราคาสูง เนื่องจากความต้องการสูง ส่วนปลาอลาสก้าพอลล็อกมีราคาต่ำและยังคงมีแนวโน้มเช่นนี้ต่อไป

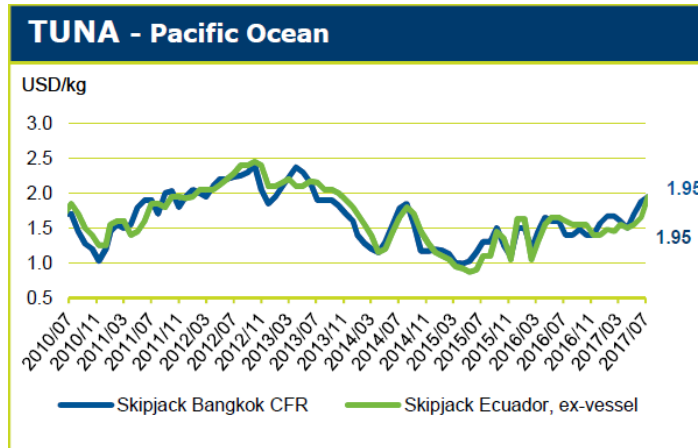
แผนภูมิที่ 1 แนวโน้มราคาปลาคอดจากทะเลบอลติกในตลาดโปแลนด์

ปลาตาเดียว (turbot) จากการเพาะเลี้ยงมียอดขายสูงขึ้นในเดือนกรกฎาคม เนื่องจากมีการบริโภคมากในช่วงฤดูร้อน โดยเฉพาะในภัตตาคาร แต่ปริมาณการจับก็สูงเช่นกันทำให้ราคายังคงที่ แต่ในเดือนสิงหาคมผลผลิตลดลง เนื่องจากอุณหภูมิสูง

ปลาทูน่า (Tuna-Billfishes)

ราคาวัตถุดิบทูน่าสูงขึ้นมาก แต่ความต้องการทูน่ากระป๋องลดลง คาดว่าในเดือนกันยายนราคาจะปรับลดลงอีก การจับในมหาสมุทรแปซิฟิกฝั่งตะวันตกและแปซิฟิกตอนกลางได้ผลผลิตน้อย เนื่องจากอยู่ในช่วงการห้ามทำประมงโดยใช้อุปกรณ์ช่วยทำประมงประเภทเครื่องมือล่อปลา (Fish Aggregating Device : FADs) วัตถุดิบคงเหลือในโรงงานแปรรูปไทยอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง และมีคำสั่งซื้อวัตถุดิบทูน่าในระดับที่พอทำให้โรงงานดำเนินการต่อไปได้เท่านั้น เนื่องจากเป็นช่วงที่ยอดขายสินค้าตกต่ำ ราคาทูน่าต้องแถบเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

¹ European Price Report Issue 1/2017, January 2017. Rome, Italy.

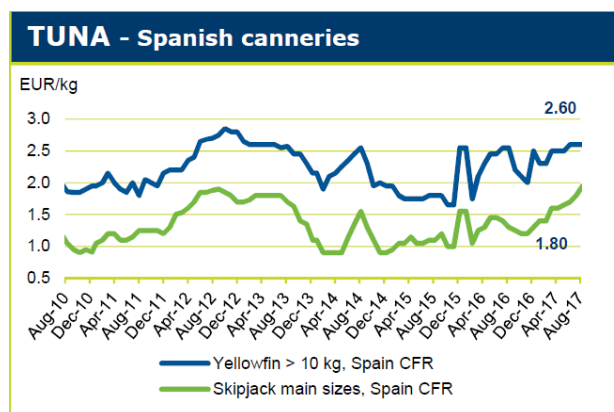

แผนภูมิที่ 2 แนวโน้มราคาปลาทูน่าท้องแถบจากกรุงเทพฯ และเอกวาดอร์ (ราคาสินค้าหน้าท่า)

อัตราการจับในมหาสมุทรแปซิฟิกฝั่งตะวันออกอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง โรงงานแปรรูปในพื้นที่ รายงานว่ามีปริมาณวัตถุดิบคงเหลือน้อย ในช่วง 2 เดือนแรกของการห้ามจับสัตว์น้ำของ IATTC² ตั้งแต่ 29 กรกฎาคม เรือร้อยละ 36 ของทั้งหมดต้องปฏิบัติตาม มติล่าสุดของ IATTC ให้เพิ่มช่วงเวลาการห้ามจับสัตว์น้ำ จาก 60 วันเป็น 72 วัน ถึงแม้ว่าจะมีเรือที่ออกทำประมงได้ร้อยละ 70 แต่การจับได้น้อยทำให้โรงงานใน Manta ต้องปิดชั่วคราว เนื่องจากขาดแคลนวัตถุดิบ ราคาทูน่าตลาด Manta สูงกว่าตลาดกรุงเทพฯ ทั้งทูน่าท้องแถบและครีบเหลือง และมีแนวโน้มสูงขึ้นอีกในอนาคต

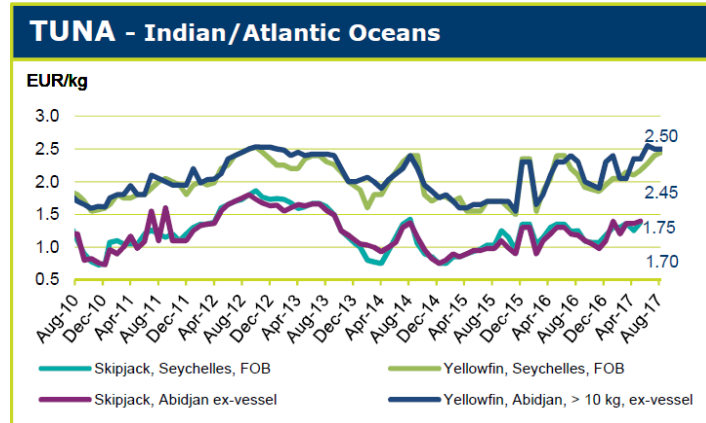
สถานการณ์ในมหาสมุทรอินเดียยังไม่เปลี่ยนแปลง การจับอยู่ในระดับปานกลาง วัตถุดิบคงเหลือใน โรงงานแปรรูปมีปริมาณเพียงพอ ราคาทูน่าท้องแถบและครีบเหลืองยังคงสูง

การทำประมงในมหาสมุทรแอตแลนติกดีขึ้นเล็กน้อย แต่โรงงานในพื้นที่รายงานว่ามีวัตถุดิบคงเหลือน้อย ราคาทูน่าท้องแถบสูงขึ้นแต่ราคาทูน่าครีบเหลืองคงที่เหมือนกับที่ตลาดยุโรป ซึ่งโรงงานแปรรูปส่วนใหญ่หยุดทำการในช่วงเทศกาลวันหยุด ตลาดเนื้อทูน่าลอยน้ราคาสูงขึ้นร้อยละ 10 เนื่องจากวัตถุดิบมีราคาสูงขึ้น

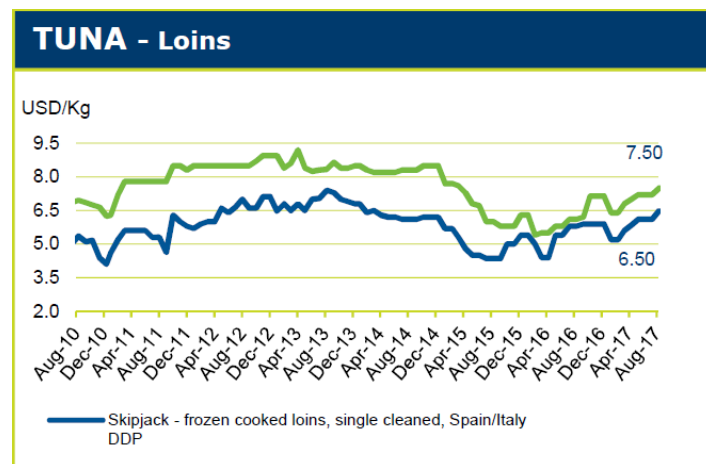

แผนภูมิที่ 3 แนวโน้มราคาปลาทูน่าท้องแถบและครีบเหลืองในตลาดสเปน

² IATTC Inter-American Tropical Tuna Commission คณะกรรมาธิการทูน่าเขตทวีปอเมริกา

แผนภูมิที่ 4 แนวโน้มราคาปลาทูน่าท้องแถบและทูน่าครีบลีโงจากมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแอตแลนติก

แผนภูมิที่ 5 แนวโน้มราคาเนื้อปลาทูน่าลอยนึ่งสุกแช่แข็งในตลาดสเปนและอิตาลี

ปลาผิวน้ำขนาดเล็ก (Small Pelagics)

การทำประมงปลาแฮร์ริ่งในทะเลเหนือเริ่มต้นแล้ว แต่ปลาที่ได้นั้นมีขนาดเล็กและในสัดส่วนที่มีไขมันต่ำ ทำให้ราคาตก ตลาดโปแลนด์รายงานว่าแนวโน้มแบบนี้เช่นกัน

ปลาแมคเคอเรลจากแอตแลนติกมีราคาสูงทำให้ผู้ซื้อจากแอฟริกา หันไปซื้อปลาแมคเคอเรลจากมหาสมุทรแปซิฟิกซึ่งมีราคาถูกกว่า

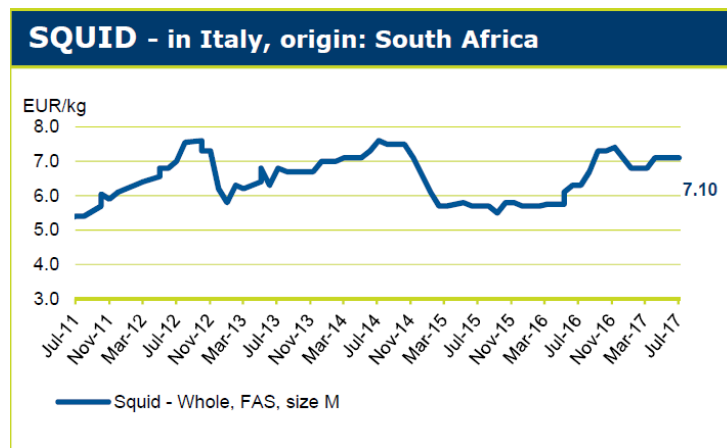
หมึก (Cephalopods)

ในช่วงเดือนสิงหาคมราคาหมึกค่อนข้างสูง อยู่ที่ 48 ยูโรต่อกิโลกรัมสำหรับหมึกที่จับในพื้นที่ ปริมาณหมึกที่เข้ามาเพิ่มจากเปรูทำให้ลดการขาดแคลนหมึกในช่วงครึ่งปีหลัง

ฤดูกาลทำประมงหมึกของแอฟริกาใต้ได้เริ่มขึ้น แต่ผลการจับไม่ดี ได้ผลผลิตปลาขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ 40 ขณะที่ราคาของหมึกขนาดใหญ่สูงขึ้น เนื่องจากไม่มีแรงกดดันด้านสต็อกสินค้าคงเหลือ ขณะที่หมึกขนาดเล็กมีคู่แข่งเป็นหมึก patagonica อย่างไรก็ตามค่าเงินอ่อนทำให้สามารถชดเชยรายได้บางส่วน ที่ลดลงจากการจับได้ปริมาณน้อย

ในช่วงนี้หมึกยักษ์ในตลาดมีปริมาณจำกัด ถึงแม้ว่าการบริโภคในยุโรป จะไม่สูงในช่วงฤดูร้อน แต่ปริมาณหมึกยักษ์จากโมร็อกโกมีปริมาณน้อย ทำให้ราคาในท้องถิ่นสูงขึ้น กว่า 1 ยูโรในช่วงที่ผ่านมา ประกอบกับความต้องการจากสหรัฐฯ และราคาหมึกยักษ์จากมอริเตเนียก็สูงขึ้นเช่นกัน

สถานการณ์หมึกกล้วยในยุโรปได้รับผลกระทบจาก การทำประมงในอาร์เจนตินาและแปรุใต้ผลผลิตไม่ดีในปีที่ผ่านมา ทำให้ราคาสูงขึ้นมาก แต่ยังคงเฝ้าดูต่อไปว่าผลผลิตจากประเทศไหนจะกระทบกับตลาดมากกว่ากัน การทำประมงหมึกกล้วยในแอฟริกาใต้เริ่มมาตั้งแต่ 1 กรกฎาคม แต่จับได้ปริมาณน้อย ผู้ค้าสัตว์น้ำหวังว่าราคาจะสูงขึ้นกว่าที่ได้รับเมื่อปี 2559 แต่ก็ยังมีแรงต้านจากตลาดอิตาลีและสเปน

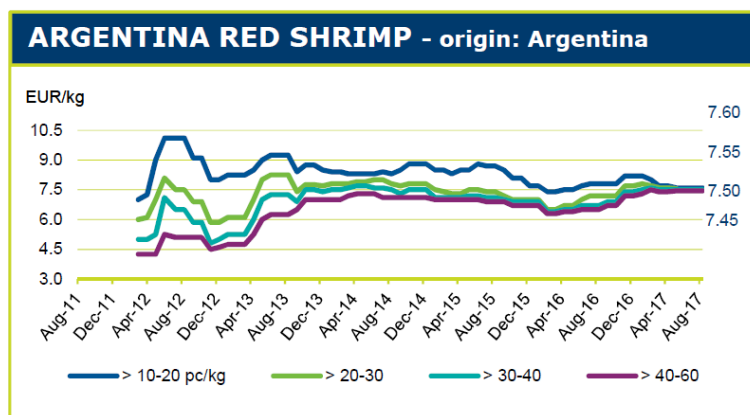

แผนภูมิที่ 6 แนวโน้มราคาหมึกจากแอฟริกาใต้ในตลาดอิตาลี

กุ้ง (Crustaceans)

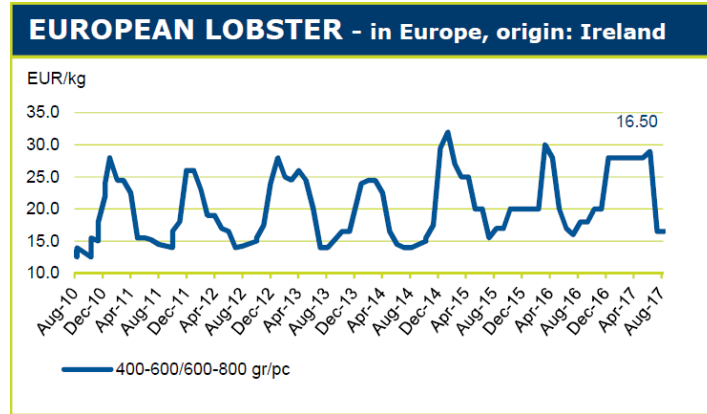
ผู้นำเข้ารายหลักจากสเปนลดคำสั่งซื้อเนื่องจากเป็นช่วงฤดูกาลวันหยุดของยุโรป อาร์เจนตินามีผลผลิตกุ้งขนาดใหญ่ (10-20 ตัวต่อกิโลกรัม) ปริมาณมาก ทำให้ราคาลดลงมาก

ผลผลิตกุ้งในชวาตะวันออกลดลงร้อยละ 15 อย่างไรก็ตามนักลงทุนเริ่มเตรียมบ่อเลี้ยงกุ้งแห่งใหม่สำหรับผลิตให้มีปริมาณเท่ากับปีก่อนหน้า ขณะที่ราคาวัตถุดิบเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง

แผนภูมิที่ 7 แนวโน้มราคากุ้ง red shrimp จากอาร์เจนตินา

ปริมาณปูและล็อบสเตอร์ในตลาดยุโรปเพิ่มขึ้น เนื่องจากการทำประมงสัตว์น้ำทั้งสองชนิดนี้ได้ผลดี แต่ความต้องการก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน โรงงานแปรรูปเริ่มมีการส่งสินค้าไว้สำหรับรอบการผลิตใหม่แล้ว

แผนภูมิที่ 8 แนวโน้มราคายูโรเปียนล็อบสเตอร์จากไอร์แลนด์ในตลาดยุโรป

หอยสองฝา (Bivalves)

หอยแมลงภู่ของฝรั่งเศสมีปริมาณเพิ่มขึ้นในช่วงฤดูการนี้ รวมทั้งหอยจากสเปนและอิตาลี ชนิด galloprovincialis และราคาลดลง สินค้ามีขายในห้างสรรพสินค้า ใช้บรรจุภัณฑ์แบบ Modified Atmosphere Packaging (MAP) ขณะที่ฤดูกาลหอยแมลงภู่จากเนเธอร์แลนด์เริ่มแล้วเช่นกัน โดยส่งไปขายในฝรั่งเศสด้วย ในขณะที่หอยแมลงภู่แอกนิกจากไอร์แลนด์มีจำหน่าย ทั้งที่มีปริมาณสินค้ามาก แต่ราคายังคงที่สะท้อนว่าผู้บริโภคมีความต้องการสูง

การบริโภคหอยนางรมในยุโรปมักจะลดลงในช่วงฤดูร้อน สังกัดได้จากปริมาณที่ลดลงในร้านค้าปลีก อุณหภูมิที่สูงเป็นปัจจัยทำให้ผู้บริโภคหลีกเลี่ยงอาหารทะเลสด ผู้ผลิตตามชายฝั่งใช้โอกาสในช่วงฤดูการท่องเที่ยวนำหอยนางรมมาขายโดยตรงให้กับนักท่องเที่ยวตามรถขายอาหาร ปรับอุณหภูมิเพื่อคงสภาพความสดของอาหารตลอด 24 ชั่วโมง

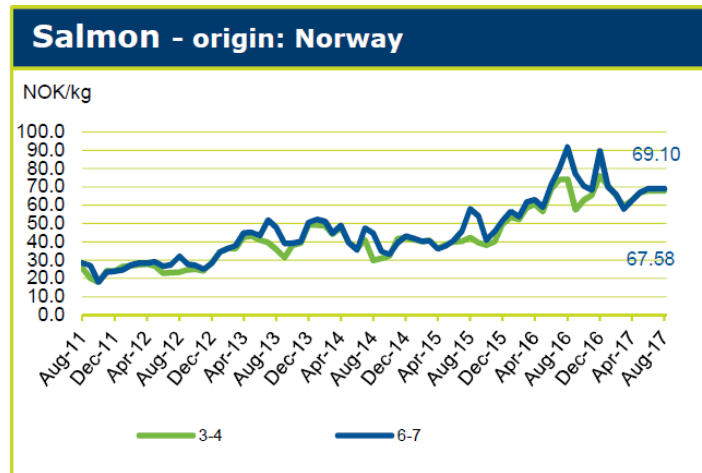
สถาบันวิทยาศาสตร์ของฝรั่งเศส (French scientific institution : IFREMER) รายงานการติดตามอัตราการตายของหอยนางรม (oyster mortalities) เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคมพบว่าโดยเฉลี่ย ลูกพันธุ์หอยนางรมมีอัตราการตายสะสมร้อยละ 62.7 โดยมีความแตกต่างและผันผวนสูงในแต่ละพื้นที่ ส่วนหอยนางรมวัยอ่อนและหอยนางรมตัวเต็มวัยมีอัตราการตายต่ำกว่ามากที่ระดับร้อยละ 4.2 และร้อยละ 3.5 ตามลำดับ ถึงแม้ว่าอัตราการตายจะสูงขึ้นกว่าช่วงเดือนก่อนหน้า แต่อัตราการตายโดยรวมจนถึงปัจจุบันยังคงเท่ากับปี 2559

ปลาแซลมอน (Salmon)

อุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงแซลมอนแอตแลนติกในยุโรป เผชิญกับราคาที่ลดลง เนื่องจากปริมาณการจับสูงตามช่วงของฤดูกาล ช่วงต้นปี 2560 ราคาสูงกว่าเมื่อปี 2559 แต่ปัจจุบันราคาเป็นไปในทิศทางเดียวกับปีก่อนหน้า ดัชนีราคา Fish Pool Index อยู่ที่ 7.39 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม ณ สัปดาห์ที่ 31 ของปี 2560 แต่ยังไม่แน่ชัดว่าราคาจะลดลงจนถึงเมื่อไร เนื่องจากมีปริมาณแซลมอนเข้าสู่ตลาดเพิ่มขึ้น แต่คาดการณ์ว่าจะลดลงมาอยู่ในช่วง 6.3-7.4 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม ก่อนที่ราคาจะสูงขึ้นอีกในช่วงปลายปี

สมาคมอาหารทะเลนอร์เวย์ (The Norwegian Seafood Council : NSC) รายงานการส่งออกแซลมอนช่วงมกราคม – กรกฎาคม 2560 มีปริมาณ 524,000 ตัน มูลค่า 4,580 ล้านเหรียญสหรัฐ สะท้อนปริมาณคงที่แต่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 ไปแลนด์และฝรั่งเศสเป็นตลาดใหญ่ ที่รองรับแซลมอนเพาะเลี้ยงจากนอร์เวย์ แต่ฝรั่งเศสมีการนำเข้าแซลมอนจากอังกฤษมากกว่าจากนอร์เวย์ เนื่องจากค่าเงินยูโรแข็งค่าเมื่อเทียบ

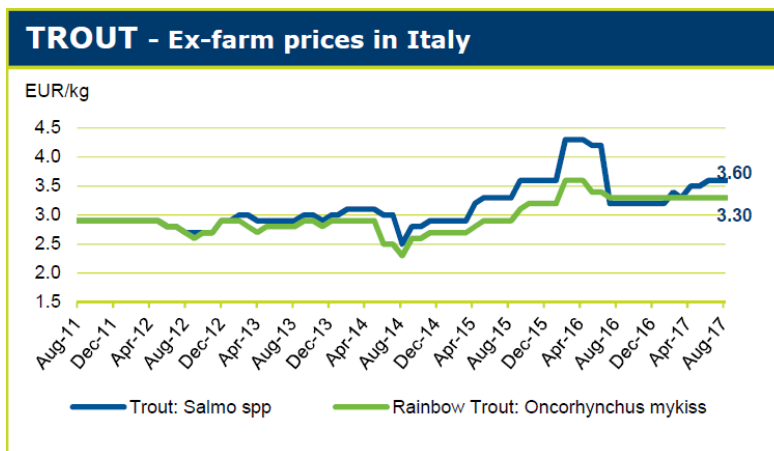
กับค่าเงินปอนด์ของอังกฤษ อุตสาหกรรมแซลมอนส่งออกของอังกฤษเติบโตขึ้นจากรายได้จากการส่งออกไปสหรัฐอเมริกาและจีนด้วย เนื่องจากมีความต้องการสูงในทั้งสองตลาด ทำให้มูลค่าการส่งออกแซลมอนของอังกฤษในช่วงครึ่งปีแรกเพิ่มขึ้นร้อยละ 53 แซลมอนจากอังกฤษมีตลาดที่หลากหลาย แต่มีสัดส่วนในผลผลิตของโลกต่ำกว่าแซลมอนจากชิลีและนอร์เวย์ ทำให้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นในอังกฤษไม่กระทบกับราคามากนัก ถึงแม้ว่าปริมาณแซลมอนจากอังกฤษเพิ่มขึ้นในช่วงฤดูร้อน แต่ในระยะยาวมีการคาดการณ์ว่าราคาแซลมอนอังกฤษมีทิศทางที่ดี

แผนภูมิที่ 9 สถานการณ์ราคาแซลมอนนอร์เวย์

ปลาเทราต์ (Trout)

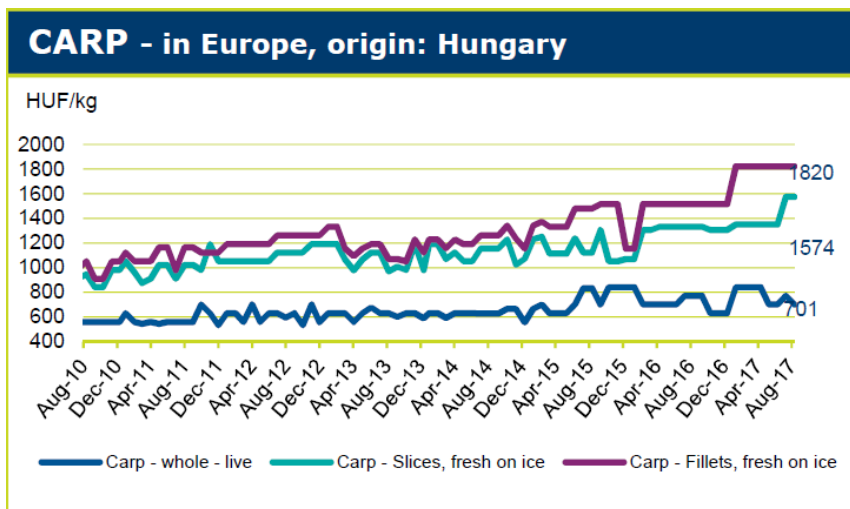
สถานการณ์ปลาเทราต์ต่างจากแซลมอน ราคามีแนวโน้มสูงขึ้นในเวลาอันใกล้ เนื่องจากมีปริมาณน้อย และมีการจับปลารุ่นที่เลี้ยงในปี 2558 หมดแล้ว ทำให้ปริมาณปลาเทราต์รวมในเดือนมิถุนายนปี 2560 ลดลงร้อยละ 14 จากช่วงเดียวกันของปี 2559 NSC รายงานการส่งออกปลาเทราต์นอร์เวย์จากฟาร์มเพาะเลี้ยงคิดเป็นปริมาณ 18,700 ตัน ลดลงร้อยละ 56 ในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2560 ราคาต่อหน่วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 36 ไปอยู่ที่ 10.04 เหยี่ยวสหรัฐฯต่อกิโลกรัม แต่ราคาปลาเทราต์ในอิตาลียังคงที่ เนื่องจากช่วงนี้ความต้องการของตลาดยังคงต่ำ

แผนภูมิที่ 10 สถานการณ์ราคาปลาเทราต์หน้าฟาร์มในตลาดอิตาลี

ปลาน้ำจืด (Freshwater fish)

ผู้ผลิตปลาตะเพียน Carp ในฮังการีรายงานว่าตลาดอยู่ในช่วงซบเซาเนื่องจากเป็นวันหยุดช่วงฤดูร้อนของยุโรป และอุณหภูมิสูง

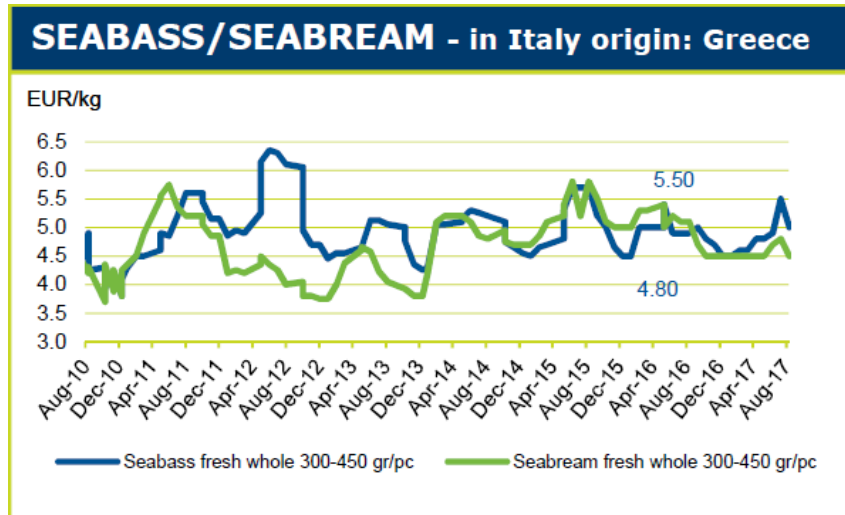

แผนภูมิที่ 11 สถานการณ์ราคาปลาไน (carp) จากฮังการีในตลาดยุโรป

ปลากะพงขาว (Seabass) ปลาตะเพียนทะเล (Seabream) และปลา Meagre³

สมาคมธุรกิจเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของสเปนคาดการณ์ว่า ผลผลิตปลากะพงขาวและปลาตะเพียนทะเลในยุโรปจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5-5.3 ในปี 2560 คิดเป็นปริมาณ 396,000 ตัน แบ่งเป็นปลากะพงขาว 190,000 ตัน และปลาตะเพียนทะเล 206,000 ตัน แต่จากตัวเลขการส่งออกพบว่า 5 เดือนแรกของปี 2560 กรีซและตุรกีมีการส่งออกปลากะพงขาวและปลาตะเพียนทะเลเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 จากปีก่อนหน้า ทำให้เป็นไปได้ว่าการคาดการณ์ดังกล่าวอาจจะต่ำเกินไป อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจะมีคำสั่งซื้อจากรัสเซียและตลาดใหม่ในสหรัฐฯ และตะวันออกกลาง ปริมาณที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ราคาลดลง จากปกติราคาจะขึ้นไปสูงสุดในช่วงฤดูร้อน แต่ปีนี้ราคาไปไม่ถึงจุดนั้น ทำให้ฟาร์มได้กำไรลดลง และสภาพอากาศเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้บริโภคชาวอิตาลีลดการซื้อปลาสดจากห้างสรรพสินค้าเนื่องจากอุณหภูมิสูง ส่งผลให้ราคาปลาตะเพียนทะเลขนาดเล็กลดลง อย่างไรก็ตาม ปลาตะเพียนทะเลขนาดใหญ่ในภัตตาคารมีราคาสูงขึ้นมาก

³ ปลา Meagre เป็นปลากินเนื้อ อาศัยอยู่บริเวณผิวน้ำตามชายฝั่งบริเวณมหาสมุทรแอตแลนติก ตั้งแต่ฝรั่งเศส ถึงเซเนกัล และทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

แผนภูมิที่ 12 สถานการณ์ราคาปลากะพงขาวและปลาคะพงทะเลและปลาแซลมอน